

Bentiarq Ottosen
På vegne af samarbejde partier i Inatsisartut

EM2026 – pkt. 277/278
7. November 2026

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til ændring af Inatsisartutlov nr. 17 af 17. november 2010 om planlægning og arealanvendelse, Inatsisartutlov nr. 13 af 26. maj 2010 om byggeri og Inatsisartutlov nr. 78 af 21. november 2025 om erhvervelse af adkomst eller brugsret til fast ejendom, så personer tilhørende det grønlandske folk med varig tilknytning til Grønland kan opføre og eje private fritidshytter i det åbne land efter en forenklet anmeldelsesordning.

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremsætte forslag til Inatsisartutlov, som fastslår, at jord og arealer i Grønland ikke kan overgå til privat ejendomsret, sælges, pantsættes eller gøres til genstand for spekulation, men alene kan tildeles og anvendes efter regler om brugsret.

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

På vegne af samarbejdsgruppen i Inatsisartut takker vi Pele Broberg for forslagene.

Vores land er et fælles gode. Ophold i naturen, fangst og fiskeri er en del af vores liv og kultur. Vi værdsætter, at familier samles og bruger deres hytter i det åbne land. Derfor støtter vi forståelige og rimelige regler samt forenkling af arbejdsgangene, hvor der er behov for det.

Ændringer kræver imidlertid, at vi ser den gældende lovgivning, kommunernes opgaver og borgernes rettigheder i sammenhæng. Vi skal skelne mellem ejerskab til en hytte og brugsretten til jorden.

For punkt 277 gælder det allerede, at fangsthytter og andre mindre hytter, som hverken anvendes til fast beboelse eller udlejning, under bestemte betingelser kan opføres uden byggetilladelse. Der skal fortsat indhentes tilladelse til at bruge arealet. Det skal derfor afklares, hvilke problemer der ikke kan løses inden for de eksisterende muligheder.

Mulighederne for at opføre hytter kan ikke vurderes alene ud fra vores lands størrelse. Behovene varierer betydeligt fra sted til sted. Kommunernes planlægning skal samordne fangst, fiskeri, turisme, erhverv, beskyttelse af natur og kulturarv samt borgernes adgang til naturen.

Hvis størrelsesgrænserne fjernes, og byggeriet fremover kan gennemføres efter en anmeldelsesordning, kan kommunernes muligheder for at styre hytternes placering og antal blive begrænset. Vi skal også tage højde for mulige konflikter mellem dem, der ønsker at opføre nye hytter, eksisterende hytteejere og andre brugere af arealerne.

Derfor skal konsekvenserne for kommunernes opgaver, nødvendige tilpasninger af sagsbehandlingen, tilsyn og myndighedsansvar afklares. Forenkling må ikke svække sikkerheden eller beskyttelsen af natur og miljø.

Det skal også afklares, hvad bortfald af brugsretten ved permanent fraflytning fra Grønland betyder for hytteejeren, familien og arvingerne.

Vi mener derfor, at grundlaget for at gennemføre de ønskede lovændringer endnu ikke er tilstrækkeligt belyst.

For punkt 278 støtter vi ønsket om at bevare vores land som et fælles gode. Den eksisterende ordning bygger allerede på, at jorden ikke kan overgå til privat ejendomsret, og at brugsretten til arealer gives gennem arealtildeling. Arealbrugsretten kan hverken sælges eller pantsættes.

Det skal derfor beskrives tydeligere, hvilke konkrete juridiske eller administrative problemer forslaget skal løse. De eksisterende regler om ejerskab til bygninger, brugsret, pantsætning og investeringer samt beskyttede rettigheder skal indgå i vurderingen.

Princippet om jorden som et fælles gode hænger også sammen med selvbestemmelse og arbejdet med en kommende grundlov. Hvis et så væsentligt princip fastlægges i en almindelig Inatsisartutlov, vil det kunne ændres af et flertal i Inatsisartut. Vi finder det derfor uhensigtsmæssigt at foregribe grundlovsarbejdet gennem særskilt lovgivning.

Inatsisartutlov nr. 78 af 21. november 2025 om erhvervelse af adkomst eller brugsret til fast ejendom trådte i kraft den 1. januar i år. Vi bør først indhente erfaringer med, hvordan den nye lov og de tilhørende bestemmelser anvendes, påvirker kommunernes arbejde og spiller sammen med plan- og byggreglerne.

Samarbejdsgruppen mener, at nødvendige ændringer skal vurderes samlet og i samarbejde med kommunerne. Vi skal sikre forståelige regler for borgerne og tydelige rammer for kommunernes

opgaver. Arbejdsgangene kan forenkles, men det må ikke svække forskellige brugeres rettigheder, sammenhængen i planlægningen eller naturbeskyttelsen.

Vi finder det for tidligt at ændre retning, før de eksisterende muligheder, den nye lov og de tilhørende bestemmelser er vurderet samlet. Konsekvenserne af punkt 277 er endnu ikke tilstrækkeligt belyst. For punkt 278 har den ønskede beskyttelse allerede grundlag i de gældende regler, mens de grundlæggende spørgsmål bør indgå i arbejdet med en kommende grundlov.

Med disse bemærkninger støtter vi på vegne af samarbejdsgruppen i Inatsisartut Naalakkersuisuts indstilling om at forkaste forslagene under punkterne 277 og 278.